

SCHOON GENOEG VAN!

Boodschappenlijstjes maken, de financiële administratie doen, je partner zeggen dat-ie z'n moeder moet bellen... Veel vrouwen nemen binnen hun relatie nogal wat onzichtbare taken voor hun rekening. Buitengewoon frustrerend, vindt journalist Sylvia Blazer, maar hoe zorg je dat je vriend dat begrijpt?

TEKST SYLVIA BLAZER

Is het vreemd dat ik het soms best vermoeiend vind dat ik steeds weer moet bedenken dat er nieuw wc-papier gekocht moet worden, als we onszelf *down under* niet willen bedienen met een verdwaalde tissue of – met een beetje pech – een watschijfje? Of wat minder banaal: dat ik steeds degene ben die zich moet ontfermen over alle financiële kwesties van ons samenzijn – van mailverkeer met de boekhouder tot het betalen van verkeersboetes en gemeentebelasting. En over mailverkeer gesproken, ik ga ook over al het geëmmmer met alle (potentiële!) Airbnb-huurdere, plan de schoonmaak in en bedenk wie de sleutel kan overhandigen als

wij er niet zijn. Ik zorg namens ons beiden voor een antwoord op de onophoudelijke stroom geboortekaartjes en koop alle cadeautjes (voor zijn familie). En dan hebben we niet eens kinderen!

SLUIPMOORDENAAR

Dat 'vermoeiend' is met zeven jaar samenwonen uitgegroeid tot een understatement. Inmiddels vind ik het razend irritant en buitengewoon frustrerend om in veel zaken met betrekking tot ons samenzijn steeds weer de kar te moeten trekken. Het hierop wijzen voelt als routinematig gezeur. Met de jaren leerde ik ook dat hij niet onwillig is maar graag 'een taakje ontvangt' om >

Trending

met alle liefde uit te voeren, dat menig vriendin hier ook mee dealt, en bovenal ontdekte ik dat er een term voor bestaat: emotionele arbeid. Een term die bij mij – en volgens mij veel andere vrouwen – zorgde voor een aha-moment. Aha, ik ben niet gek! En vooral: aha, ik ben geen zeikwif!

Het begrip ‘emotionele arbeid’ is begin jaren tachtig bedacht door sociologe Arlie Hochschild. Hochschild introduceerde het begrip in haar boek *The Managed Heart: Commercialization of Human Feeling*, om aan te tonen hoe het schikken van persoonlijke emoties onontkoombaar *part of the job* is in veel service gerichte beroepen verricht door vrouwen, bijvoorbeeld stewardessen. Met de tijd is de term gepopulariseerd en door feministen dankbaar gebruikt om de mentale werklast van de vrouw in de privésfeer met de man (#notallmen) mee aan te duiden. De laatste tijd is er ineens veel aandacht voor het begrip en zijn er meerdere boeken, opiniestukken en podcasts over het onderwerp verschenen. En terecht, want het is een ‘euvel’ met het karakter van een sluipmoordenaar.

ONZICHTBARE WORKLOAD

Een van de hachelijke aspecten van emotionele arbeid is dat het je langzaam overkomt. De man met wie ik lief, leed, huis en kat deel is modern en nota bene zelf feminist. Hij koopt thuis dagelijks de sterren van de hemel en doet de meeste boodschappen. Maar toch sloop die ongelijke verdeling van de *mental workload* er bij ons stilletjes in. Het begon met het bedenken, uitzoeken en boeken van onze eerste vakanties samen. En toen we gingen samenwonen was ik vooral degene die heel hard naar huizen zocht (en vond!). Na het vinden van ons eerste huis samen werd ik ook het contactpunt voor de huurbaas, en voor het daaropvolgende huis was ik het contact voor de makelaar. Allemaal leuk en mentaal belastend – ik heb er een fundaverslaving aan overgehouden – en heel verraderlijk, want stiekem belandde steeds meer zoekwerk op mijn

bordje. Zo werd ik ook contactpersoon namens ons tweeën voor de VVE, en toen ik vervolgens bedacht dat we ook verzekerd moesten zijn, vergeleek ik meerdere verzekeringen en sloot er een af. Stilletjes promoveerde ik zo tot Chief Operations huis.

Uit onderzoek naar de wekelijkse tijdsbesteding van 2016 blijkt dat mannen van 18 tot 65 jaar met partner en zonder kinderen gemiddeld 18,5 uur per week aan huishoudelijke taken en zorg voor anderen besteden, terwijl vrouwen uit diezelfde categorie daar gemiddeld 26,3 uur aan kwijt zijn. Bijna acht uur meer dan mannen. Uit deze studie blijkt ook dat hoogopgeleide vrouwen gemiddeld 26,9 uur per week betaald werk doen en mannen 34,4 uur. Toch hebben deze vrouwen niet meer vrije tijd dan mannen. En dat komt doordat vrou-

wen meer dan mannen opdraaien voor onbetaald werk in huis.

Dat is waar het wringt bij mij. We zijn allebei ongeveer evenveel tijd kwijt aan betaald werk, maar eenmaal thuis is het voor hem voornamelijk ontspannen, terwijl er voor mij altijd nog wel een of ander regelklusje ligt. Onbetaald werk is onzichtbaar werk, maar het voelt ook als ondergewaardeerd werk.

Terwijl we met die Airbnb-inkom-

sten van de afgelopen jaren toch een gemiddelde Nederlandse studieschuld zouden kunnen afbetalen.

*Het begon met
het bedenken,
uitzoeken en
boeken van onze
eerste vakanties
samen*

KINDEREN? NOG MEER HINDEREN

Ik wil niet eens weten hoe het gesteld is met de enorme lading emotionele arbeid van vrouwen met kinderen. Recentelijk verschenen hier maar liefst vier boeken over: *All the rage: Mothers, fathers and the myth of equal partnership* (2019), *Fair play* (2019), *Fed up: Emotional labor, women, and the way forward* (2018) en *How not to hate your husband after kids* (2018). Allemaal gaan ze in op de worsteling van het moderne gezin, waarin wordt gestreefd naar gelijkwaardig ouderschap, maar dat in de praktijk op de een of andere manier toch lastig haalbaar blijkt. Volgens de Emancipatiemonitor 2018 van het SCP willen we de zorg voor kinderen wel het liefst gelijk verdelen, maar

valt die verdeling in de praktijk simpelweg vaak 'traditioneler' uit. Slechts 1 op de 8 ouders met minderjarige kinderen heeft naar eigen zeggen werk en zorg gelijk verdeeld. Veel vaker dan gewenst werkt de vader het meest buitenshuis en neemt de moeder het grootste deel van de zorg voor haar rekening. En van de ouders die een gelijke verdeling van werk en zorg voorstaan, heeft maar 1 op de 5 dat ook daadwerkelijk gerealiseerd.

Als coach helpt Ragna Heidweiller (37) vrouwen zich te ontwikkelen en een goede balans te creëren tussen werk en thuis. Zelf heeft Heidweiller twee kinderen én een progressieve man, maar ook bij haar is de balans weleens zoek: «Toen ik hoorde over de term 'emotional labour' had ik eindelijk de woorden voor iets dat me al langer dwars zat: een onuitgesproken takenverdeling die ons is overkomen toen we gingen samenwonen en kinderen kregen. Ik erger me aan de vanzelfsprekendheid waarmee ik taken oppak, aan mijn eigen onvermogen om de dingen die met ons huishouden te maken hebben los te laten – en soms denk ik ook dat

hij gewoon stekeblind is. Vergis je niet, ik heb een progressieve man die vaker en beter kookt dan ik, maar het gaat niet alleen om huishoudelijke taken. Het gaat om het initiëren, organiseren en verantwoordelijkheid nemen voor die taken. Het gelijker verdelen daarvan moet je samen doen: vrouwen moeten ruimte krijgen en mannen verantwoordelijkheid nemen. Hij ziet ook in dat onze dochters over twintig jaar niet deze zelfde discussie moeten hoeven voeren. Wij moeten daarin hun voorbeeld zijn.»

De intrede van de coronamaatregelen heeft het er bij Heidweiller thuis zeker niet gelijkwaardiger op gemaakt: «We hebben allebei een eigen bedrijf, maar ik had minder werk en hij had het razend druk. Dus de keuze was snel gemaakt: ik ontferm me over de kinderen. Hoewel het praktisch gezien de enige oplossing is, voelt het toch oneerlijk. Maar dat ik weet dat het tijdelijk is, helpt.»

VRIENDIN VERSUS MANAGER

Als coach én ervaringsexpert raadt Ragna Heidweiller als eerste stap aan om het (zo vroeg mogelijk) te signaleren. «Zie dat er een bepaalde dynamiek ontstaat in je relatie en praat daarover. Ik heb daar ook niet altijd zin in, maar het moet. Zijn tijd is niet belangrijker dan jouw tijd, en werk is ook niet belangrijker dan het gezinsleven. Uiteindelijk is een ongelijke mentale taakverdeling een recept voor scheefgroei in je relatie, en dat wil je niet hebben. Dus, blijf niet hangen in je frustratie, maar maak het bespreekbaar en bedenk kleine oplossingen voor een gelijkere verdeling. Maak het concreet: hoe ga je dit fiksen? Wat kun je doen om irritatie weg te nemen en het eerlijker te verdelen? Weet ook dat je niet alles in één keer kunt oplossen. Het is echt een proces. Daarom is erover blijven praten heel belangrijk. Ook handig: verdiep je samen in *emotional labour*, want zo kun je ook de taal ontwikkelen om het te benoemen.» Naast eerder genoemde boeken zijn er interessante podcasts over dit onderwerp, zoals *Dear sugars: the invisible work most women do* en *The Gender Knot: Emotional labour*.

En tot slot: durf ook los te laten. Zijn manier is niet jouw manier. Heidweiller: «Geef hem de ruimte om het op zijn manier te doen. Hij verschoont die luijer op een andere manier dan jij, en hetzelfde geldt voor die rom-

per, maar berust daar in. Geef hem het vertrouwen en de kans zijn manier te ontwikkelen, anders blijf je ook je eigen emotionele arbeid creëren.»

Ik spreek ook uit ervaring als ik zeg dat het een proces is. Bij ons zijn de taken inmiddels een stuk gelijkwaardiger verdeeld. Dat ging niet vanzelf en daar gingen behoorlijk wat discussies, irritaties en uitbarstingen mee gemoeid. Maar: het resultaat is er. Drie keer raden wie

er bedacht om een extra groot pak wc-papier in te slaan toen de eerste coronamaatregelen ingingen? Een kleine hint: ik was het niet. •

“Het gaat niet alleen om huishoudelijke taken, maar om het initiëren en verantwoordelijkheid nemen”